

Z kroniki naukowej

KRONIKA ZAKŁADU BADAŃ NAD POLONIĄ ZAGRANICZNĄ POLSKIEJ AKADEMII NAUK W POZNANIU

I. Problematyka ogólna

Prezentowana kronika obejmuje okres od 1 października 1975 do 30 września 1977 r. W tym okresie odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej Zakładu (5 grudnia 1975 r. i 8 grudnia 1976 r.). Dnia 28 października 1976 r. odbyło się posiedzenie Prezydium Rady. W trakcie posiedzeń kierownik Zakładu prof. dr habil. Lech Trzeciakowski prezentował działalność i plany naukowo-badawcze Zakładu.

W listopadzie 1976 r. ukazał się drugi, polonijny zeszyt „Przeglądu Zachodniego” (nr 5 - 6/1975) w całości przygotowany przez Zakład, a w połowie 1977 r. rozpoczęto zbieranie materiałów do kolejnego (nr 5 - 6/1977) polonijnego numeru „Przeglądu Zachodniego”, który został oddany do druku jesienią tegoż roku; obok „Przeglądu Zachodniego” pracownicy Zakładu wyniki swoich prac ogłaszają m. in. na łamach „Przeglądu Polonijnego”, organu Komitetu Badania Problemów Polonii Polskiej Akademii Nauk.

Przystąpiono do opracowywania trzech pozycji książkowych. Pierwsza, to opracowywany i przygotowywany przez doc. dr Barbarę Szydłowską-Cegłową obszerny pamiętnik emigranta z Kanady; druga, to przygotowywana do druku praca pt. *Polacy w historii i kulturze krajów Europy Zachodniej. Słownik biograficzny* — redaktorem pracy jest prof. dr habil. Krzysztof Kwaśniewski; trzecia, to opracowywana przez zespół pod redakcją dra Stanisława Przywarskiego praca pt. *Więź Polonii z krajem. Wstęp do problematyki*.

Dalszemu zacieśnieniu uległa nawiązana przed kilku laty współpraca Zakładu z Fundacją Kościuszkowską w Nowym Jorku. Wiosną 1977 r. gościem Fundacji był prof. dr habil. L. Trzeciakowski, a w lipcu wizytę w Zakładzie złożył prezes Fundacji dr Eugene Kusielewicz. W latach 1975 - 1977 na stypendiach Fundacji przebywało czterech pracowników Zakładu: dr Kazimierz Dopierała, dr Piotr Kraśzewski, dr Stanisław Przywarski i mgr Bohdan Bielewicz. Celem stypendiów było zebranie materiałów do opracowania udziału i roli Polonii amerykańskiej w życiu politycznym Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Pracownicy Zakładu brali aktywny udział w organizowanych konferencjach i sympozjach naukowych. W dniach 24 - 25 czerwca 1976 r. odbyła się w Warszawie zorganizowana przez Instytut Historii PAN międzynarodowa konferencja nt. *Wkład Polaków w rozwój Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej*, w której udział wzięli: prof. dr habil. Lech Trzeciakowski, prof. dr habil. Krzysztof Kwaśniewski, dr Maria T. Jankowska, dr Anna Poniatowska, mgr Wiesława Eder, dr K. Dopierała i mgr Aleksander Miklaszewski. Dnia 24 lutego 1977 r. odbyła się w Warszawie zorganizowana przez Komitet Badania Problemów Polonii PAN sesja naukowa poświęcona znaczeniu dzieła W. I. Thomasa i F. Znanięckiego pt. *Chłop polski w Europie i Ameryce* dla badań nad emigracją. Sesji przewodniczył prof. dr habil. L. Trzeciakowski, w sesji udział wzięli: prof. dr habil. Andrzej Kwilecki — za-

stępcą kierownika Zakładu d.s. naukowych, doc. dr Barbara Szydłowska — Cegłowa, dr Ewa Morawska, dr A. Poniatowska, mgr Iwona Krężałek, dr Jerzy Kozłowski i dr S. Przywarski.

II. Seminaria naukowe

Zagadnienia referowane przez pracowników Zakładu z własnych planów badawczych.

Dnia 5 lutego 1976 r. dr Stefan Liman zaprezentował referat na temat *Rozmieszczenie i liczebność Polonii w Republice Federalnej Niemiec*; 4 marca 1976 r. mgr Elżbieta Later-Chodyłowa przedstawiła referat pt. *Z zagadnień kultury polonijnej*; dr S. Przywarski i mgr B. Bielewicz przedstawili 7 października 1976 r. informację wstępną o pobycie na stypendium Fundacji Kościuszkowskiej w Stanach Zjednoczonych; 18 grudnia 1976 r. dr Ewa Morawska zaprezentowała referat pt. *Akulturacyjność emigrantów a problemy metodologiczne wskaźników zachowania dziedzictwa kulturowego*; 20 stycznia 1977 r. dr M. T. Jankowska przedstawiła sprawozdanie z pobytu na stypendium we Francji; 1 kwietnia 1977 r. mgr W. Eder omówiła problematykę Polonii belgijskiej, a 31 maja 1977 r. mgr I. Krężałek, mgr E. Later-Chodyłowa, dr J. Kozłowski i dr S. Przywarski zaprezentowali problematykę przygotowywanej do druku pracy zbiorowej (pod red. S. Przywarskiego) pt. *Więź Polonii z krajem pochodzenia. Wstęp do problematyki*.

Seminaria naukowe Zakładu prowadził prof. dr habil. A. Kwilecki.

III. Organizacja warsztatu naukowego Zakładu

W prezentowanym dwuletnim okresie odbyło się szereg posiedzeń naukowych poświęconych przygotowywanej przez pracowników Zakładu do druku pracy pt. *Polacy w historii i kulturze krajów Europy Zachodniej. Słownik biograficzny*. Dużo uwagi poświęcano także opracowywaniu kartoteki instytucji polonijnych oraz kartoteki ikonografii polonijnej.

Posiedzenia poświęcone organizacji warsztatu naukowego Zakładu prowadził prof. dr habil. K. Kwaśniewski.

IV. Wizyty w Zakładzie

1. Wizyty gości zagranicznych.

Dnia 7 maja 1976 r. prof. dr Adam Jamrozik (Australia) w czasie trwania wizyty wygłosił referat nt. *Polska grupa etniczna na tle stosunków etnicznych w Australii*.

W dniu 16 maja 1976 r. prof. dr Paul Kattenburg (USA) w swym wykładzie poruszył problematykę etniczną w USA i na tym tle rolę Polonii amerykańskiej.

Dnia 19 stycznia 1977 r. prof. dr Walker Connor (Międzynarodowy Ośrodek Naukowy w Waszyngtonie, USA) zaprezentował *Poglądy społeczno-polityczne amerykańskich grup etnicznych ze szczególnym uwzględnieniem Polonii amerykańskiej*.

W dniu 1 kwietnia 1977 r. prof. dr Paul Minon (Belgia) przedstawił aktualne problemy Polonii belgijskiej na tle stosunków etnicznych w Belgii.

Dnia 4 lipca 1977 r. prof. dr Włodzimierz Drzewieniecki (USA) złożył kolejną wizytę w Zakładzie i wygłosił referat nt. *Baza źródłowa do badań polonijnych w Buffalo*.

W dniu 25 lipca 1977 r. dr E. Kusielewicz (prezes Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku) zaprezentował referat na temat historii i aktualnej działalności Fundacji Kościuszkowskiej.

2. Wizyty gości krajowych.

Dnia 31 października 1975 r. prof. dr habil. Jerzy Topolski (UAM) podzielił się refleksjami z obrad Międzynarodowej Konferencji Historyków, która odbyła się w San Francisco.

W dniu 8 listopada 1975 r. odbyło się spotkanie z redaktorem Januszem Matuszyńskim (Polskie Radio) nt. *Polacy w Kanadzie*.

Dnia 11 grudnia 1975 r. prof. dr Marian M. Drozdowski (Instytut Historii PAN) wygłosił referat pt. *Refleksje nad współczesną Polonią amerykańską*.

W dniu 28 lutego 1977 r. prof. dr Marian Dobrosielski (Instytut Spraw Międzynarodowych) zaprezentował *Niektóre problemy stosunków Wschód — Zachód przed Belgradem*.

Dnia 3 czerwca 1977 r. doc. dr Renata Siemieńska-Zochowska (Instytut Socjologii UW) przedstawiła referat pt. *Ożywienie polityczne białych grup etnicznych i Polonii w USA jako proces sterowany i żywiolowy*.

Adam Konieczny

